

ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL

ELNÖK

1055 Budapest, Szalay u. 16.
t. 06 1 354-4108 f. 06 1 332-6312
e. obh@birosag.hu www.birosag.hu

2018.OBH.III.C.1/28.

**Mr. José Igreja Matos,
az Európai Bírói Egyesület (EAJ) elnöke
részére**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Európai Bírói Egyesület által a marrakeshi közgyűlésen felállított, a magyarországi jogállamisággal foglalkozó tényfeltáró bizottság által készített jelentéssel kapcsolatban az alábbi észrevételeket teszem.

A jelentés rögzíti, hogy az Európai Bírói Egyesület (EAJ) monitoring eljárásának megindítására a Magyar Bírói Egyesület (MABIE) jelzésére került sor. Sajnálatos, hogy a tényfeltáró bizottság felállításáról, a vizsgálni szándékozott kérdésekről az Országos Bírósági Hivatal (OBH) először csupán a sajtóból értesülhetett. Különösen meglepő volt ez arra tekintettel, hogy a MABIE a vizsgált témákban korábban az OBH felé anomáliákat vagy ezekkel kapcsolatos megoldási javaslatokat nem jelzett, habár erre a több éve tartó együttműködés keretében bármikor lehetősége lett volna. A tisztességes eljárás elvének pedig minden bizonnyal nem felel meg az sem, hogy a MABIE a monitoring eljárás megindításával, és így a bizottság mandátumának jogszerűségével kapcsolatban, világos állásfoglalást, tájékoztatást – mint ahogyan azt a 2018. november 26. napján Elnök Úrnak írt levelemben jeleztem - a mai napig nem adott. Sőt, a MABIE 2018. szeptember 25-én Elnök Úrnak címzett leveléből éppen az derül ki, hogy eleve az EAJ kereste meg a MABIE-t, így a magyarországi tagszervezet részéről eljárás kezdeményezéséről nem volt szó, csupán az EAJ által felvetett kérdésekre adott válaszokról. Sajnos e jogi bizonytalanság tisztázásra a bizottság fogadásakor sem nyílt lehetőség, hiszen a MABIE képviselője a találkozón nem vett részt.

A bizottság látogatásának konkrét időpontjáról és annak menetrendjéről az OBH hivatalosan csupán 2019. február 25-én kapott rövid tájékoztatást. Ebben ugyanakkor konkrét kérdés, előzetes észrevétel, vagy munkaanyag iránti igény nem szerepelt, s ilyen a bizottságtól később sem érkezett. Ezért is meglepő számunkra, hogy a jelentés sérelmezi, hogy az OBH delegációjának bemutatója elsődlegesen a magyar bírósági szervezet működéséről, az ügyforgalmi adatokról, az informatikai fejlesztésekről, a képzési rendszerről, a bírák jóllétét célzó intézkedésekről, és az ezekkel kapcsolatos

eredményeiről szólt, miközben kevésbé tért ki az OBH és az OBT közötti törvényességi konfliktusra. Mivel az OBH nem bírt előzetes információval arról, hogy a delegáció tagjai milyen – a magyar bírósági szervezetet érintő – tudással, ismeretekkel rendelkeznek, okkal volt feltételezhető, hogy a bizottság, mint érdekképviselői szerv, vizsgálatának fókuszában, első sorban a bírák jóllétét és érdekeit érintő körülmények állnak. A személyes találkozó során az OBH delegációja ezért e témakörökre koncentrált. Sajnálom, hogy minden igyekezetem ellenére a bizottság tagjai – a jelentésben tett megállapításokból következően – e bírakat valóban érintő kérdéseket csupán másodlagosnak tekintették.

A jelentés hosszasan foglalkozik az OBH és az OBT kapcsolatával, az OBT működésével összefüggésben felmerült törvényességi aggályok értelmezésével. Mindenek előtt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy e témakörben az alapvető jogok biztosa az Alkotmánybíróság eljárást kezdeményezte. Bízom benne, hogy az Alkotmánybíróság döntése, a bírói egyesület számára is megnyugtatóan, rendezi majd e kérdést.

Ugyanakkor sajnós a jelentésnek az Országos Bírósági Hivatal és Országos Bírói Tanács kapcsolatával foglalkozó része számos ténybeli tévedést, továbbá téves jogi következtetést tartalmaz. Ez utóbbiak nyilvánvalóan elkerülhetőek lettek volna, ha a bizottság az előkészítő munka során, legalább a jogszabályi környezet megismerése végett, az Országos Bírósági Hivatalt is bevonja.

Tévedés ugyanis, hogy az OBH semmilyen formában nem reagált az OBT megkereséseire, illetve megnehezítette volna annak működését. Hiszen a törvényességi aggályok ellenére az OBH az OBT tárgyi ellátását mindvégig biztosította, az OBT által kért adatszolgáltatásnak az irattanulmányozás, a féléves és éves beszámolók elkészítése és közzététele keretében, az eseti jelleggel kért anyagok internetes honlapra, és/vagy központi intranetes oldalra történő – angol nyelven is elérhető - feltöltésével vagy az Országos Bírói Tanácsnak, tagjainak, mindenkori soros elnökének vagy a Kúria elnökének, mint a testület hivatalbóli tagjának megküldött válasz leveleivel mindenkor eleget tett.

Tévedés, hogy az OBT működésének törvényességi aggályai folytán az Országos Bírósági Hivatal elnöke kontroll nélkül végezné munkáját. A valóság ezzel szemben az, hogy az Országos Bírósági Hivatal az egyik legellenőrzöttebb közjogi entitás. Hiszen annak elnöke – az Országos Bírói Tanáccsal szemben – évente köteles beszámolni az Országgyűlésnek, továbbá ezen felül évi két alkalommal az Országgyűlés igazságügyért felelős bizottságának. A fél éves és éves tevékenységről készült beszámolót elektronikusan is közzéteszi, ahogyan rendszeresen közzétesz a bíróságok központi honlapján ezen felül is a bírói szervezet működésével kapcsolatos adatokat.

Megtévesztő a jelentés azon megállapítása, mely szerint a bizottság látogatása során valamennyi megkérdezett bíró úgy nyilatkozott, hogy Magyarországon alkotmányos krízis van. Ez azért is különös, mivel a bizottság fogadásában részt vett OBH-s delegáció valamennyi tagja kinevezett bíró, s ezt a bizottság elnökének a látogatáskor külön is jeleztem. Éppen a jelentése által is érintett bírói öngazgatás egy igen fontos garanciája, hogy Magyarországon az igazgatási vezetők maguk is bírák, ismerik és értik a bírói kar érdekeit és igényét. Ehhez képest a jelentés megállapításait e körben is pusztán egy

kritikus kisebbség véleményére alapítani, s elhallgatni az ellenérdekű fél bírói, szakmai álláspontját, a tisztességes eljárás követelményeinek nem felel meg.

Megtévesztő, hogy a jelentés, miközben olyan szakmai kérdéseket, mint a bírák és a bírósági vezetők kinevezése, a bírák „áthelyezése”, az OBH elnök kinevezési jogköre, vagy a bírósági központi igazgatás alkotmányos struktúrája, elemez, nem tesz említést arról, hogy e kérdéseket korábban az Európai Unió Bizottsága is megvizsgálta, s az európai sztenderdekkel összhangban valónak találta.

Különösen megdöbbentő a jelentésben olvasható, a *megállapított tények* fejezetben szereplő megállapítás, mely szerint az OBH elnöke, fegyelmi eljárás kilátásba helyezése mellett, az OBT tagságáról való lemondásra szólította fel dr. Szabó Sándort, a Magyar Bírói Egyesület főtitkárát. Az ilyen, valóságot teljes mértékben nélkülöző, bizonyítékokkal alátámasztott vádaskodás nem méltó sem a bírói hivatáshoz, sem annak alapelveihez. E kijelentéssel szemben a megnevezett OBT tag – tudomásunk szerint – helyreigazítási kérelemmel fordult az ezt leközlő sajtótermékhez, és Önhöz.

A fentiek alapján a jelentésből csupán példálózó jelleggel kiragadott, ám így is nagyszámú ténybeli tévedés, a magyar jogrendszert érintő nagyfokú ismerethiány megerősíti, hogy a tényfeltáró bizottság munkája nem volt kellően előkészített és megalapozott. Sajnálatos továbbá, hogy a jelentés egy olyan eljárás keretében született, mely nélkülözi a bizottság által egyébként többször számon kért európai sztenderdeket, a tisztességes eljárás elvét, a független és pártatlan ítélkezés követelményét. E körben különösen aggályosnak tartom azt, hogy a jelentés tartalmáról az OBH csupán a sajtóból értesült – annak tervezetét ugyanis nemhogy véleményezésre nem küldte meg az Európai Bírói Egyesület, hanem annak napirendre vételéről sem küldött értesítést.

Amennyiben az Európai Bírói Egyesület fontosnak tartja a hiteles, tények és a jogszabályi környezet valós ismeretén alapuló vizsgálódást, szívesen biztosítunk lehetőséget arra, hogy akár hospitáció keretében az Egyesület által delegált tagok valóban megismerhessék a magyar bírákat és a bírói szervezetet, az előttünk álló kihívásokat, a már eddig elért eredményeket. Ezzel talán megvalósulhat a bizottság munkáját sajnos át nem ható azon bangalori alapelv is, mely szerint a bíró a tevékenységét részrehajlás, elfogultság és előítéletektől mentesen köteles végezni.

Budapest, 2019. május 27.

dr. Handó Tünde